20E BIJLAGE. CENTRAAL MUSEUM

VERSLAG VAN DE GEMEENTE UTRECHT OVER 1949

Ambtenaren. De conservator Drs J. P. W. Philipsen kwam per 1 Januari, de klerk Mej. J. de Groot per 23 Juni 1949 in vaste dienst. De arbeidsovereenkomst van de klerk P. P. J. L. Verbist werd per 8 November met een jaar verlengd. Personeel.

Werklieden. De arbeidsovereenkomst van de suppoost N. A. Brouwer werd per 1 Augustus 1949 opnieuw voor een jaar verlengd; de suppoost H. van der Vliet, die sedert 29 Juli niet meer aan het museum werkzaam was, heeft de dienst per 11 October verlaten. Op arbeidsovereenkomst werden als suppoosten aangenomen op 18 Augustus A. Gomersbach en op 15 December J. van der Meer, terwijl de bewakers J. van Nes en H. Reuterink per 1 Januari 1949 in tijdelijke dienst werden aangesteld als suppoost en bewaker. De arbeidsovereenkomsten van de hulpsuppoosten voor Zaterdagmiddag en Zon- en feestdagen T. van Loveren, H. Verweij, Th. W. J. Welling en J. H. Stoopendaal werden resp. op 22 Januari, 11 October, 18 December en 25 December 1949 voor een jaar verlengd. De hulp-suppoost voor Zon- en feestdagen K. F. Stoopendaal vertrok 16 Januari; in zijn plaats kwam 20 Februari 1949 op arbeidsovereenkomst M. L. Vos. De wed. W. Dekker-Van Straalen werd als werkster op arbeidsovereenkomst in dienst genomen 9 April, terwijl in de plaats van de werkster Mej. M. Vermeulen-Valkenburg, die sedert 8 September 1949 wegens ziekte geen dienst meer kon doen, op 19 September op arbeidsovereenkomst werd aangenomen Mej. H. G. Deurhof.

De staat van het museumgebouw werd door de dienst der gemeentewerken nagezien en, waar nodig, verbeterd. In de maand Mei kwam de aansluiting van de conciergewoning aan het P.E.G.U.S.- Gebouwen.

Aan Heren
Burgemeester en Wethouders
van Utrecht.

verwarmingsnet tot stand, terwijl alle werkzaamheden in verband met de aansluiting van het hoofdgebouw, die reeds in December 1948 waren begonnen, in de loop van de zomer werden voltooid. Eveneens werd in het afgelopen jaar de electriciteitsvoorziening van gelijkstroom gewijzigd in wisselstroom, terwijl voor een betere groepsverdeling een nieuwe leiding naar de stijlkamers werd gelegd. De nieuwe tentoonstellingshal — voormalige cavaleriestal — achter het museum gelegen, werd na beëindiging der verbouwing en inrichting 11 Mei 1949 in gebruik genomen met een kunstnijverheidstentoonstelling (zie Werkzaamheden).

Brandblusmiddelen.

Alle brandblusmiddelen werden geregeld nagezien. In de tentoonstellingshal werden maatregelen voor brandbestrijding genomen door het plaatsen van: 2 droogpoeder-koolzuurapparaten, 1 Ajax koolzuur-waterapparaat en 10 meter brandslang, de laatste op de werkplaats van de suppoost-meubelmaker.

Materiële toestand der verzamelingen.

De toestand der verzamelingen is bevredigend. Geregeld werden door het eigen personeel, met name door de suppoosten-meubelmaker, -schilder en -stoffeerder, reparaties en restauraties zowel aan het antieke als aan het gebruiksmeubilair verricht en schilderijenlijsten hersteld; ook de inrichting der in 1949 in de tentoonstellingshal gehouden vijf tentoonstellingen werd door hen en mede door de suppoost-verhuizer verzorgd, hetgeen voortdurend werkzaamheden van verschillende aard vereiste. De sedert 1921 aangeschafte prentenrekken, voetstukken, etaleerblokken der vitrines enz. moesten wegens door veelvuldig gebruik ontstane slijtage der bespanningsstoffen worden vernieuwd, hetgeen geleidelijk naar behoefte der tentoonstellingen geschiedde.

De restaurateur der schilderijen van het museum, de heer H. Schuuring herstelde de volgende schilderstukken: J. Mariënhof, de Opwekking van Lazarus, schoongemaakt, van een parketraam voorzien, planknaad opgevuld, bijgewerkt en gevernist; H. van Lim-

borch, portret van Mr Carel Martens en portret van Mr David Johan Martens, schoongemaakt, van nieuw linnen en spieraam voorzien, gaten en ontbrekende verfdelen opgevuld, beschadigingen bijgewerkt en gevernist; Jan Mankes, Zelfportret, schoongemaakt, overschilderingen verwijderd, enkele beschadigingen ingeschilderd en gevernist; voorts ter plaatse tweemaal per jaar verschillende schilderijen nagezien en bijgewerkt.

Werkzaamheden

Ook dit jaar werd het grootste gedeelte van de tijd in beslag genomen door de werkzaamheden, die verbonden zijn aan de organisatie van tentoonstellingen, waarbij behalve de directrice ook steeds een of twee ambtenaren zijn betrokken. In totaal werden in de nieuwe tentoonstellingshal vijf tentoonstellingen gehouden, t.w.

1. Van 12 Mei—19 Juni „Beauty in Simplicity", gewijd aan de moderne Engelse kunstnijverheid der z.g. „Ascher Squares" en „Ascher Panels", verzorgd door de firma Ascher te Londen, die in kleurendruk op zijde de ontwerpen van een dertigtal kunstenaars van naam toonden, waarbij de doeken van Henri Matisse en Henry Moore in het bijzonder moeten worden genoemd. Deze tentoonstelling werd opgeluisterd door een keurcollectie van glas uit de fabriek te Leerdam, terwijl op 23 Mei de heer A. D. Copier in een boeiende lezing het ontstaan en de betekenis van deze internationaal alom bekende Nederlandse kunstindustrie heeft toegelicht.

2. Van 19 Juli—14 Augustus exposeerde het Genootschap Kunstliefde nieuw werk van zijn leden; deze tentoonstelling beoogde de mogelijkheid te scheppen, dat de gemeente Utrecht uit een daarvoor bestemd crediet werken ter versiering van openbare gebouwen zou kunnen aankopen. Hoewel slechts weinig kunstwerken tot dit doel geschikt geacht werden, heeft de Gemeente toch een keuze gedaan en werken aangekocht van Toon van Ham „Flora", van Micha Landt „Stoel met bloemen", van Luigi de Lerma, versierde aardewerk schaal en van Ans van Zeyst, decoratief paneel.

3. Van 28 Augustus—25 September hield de Vereniging van Oosterse Tapijtkunde te Amsterdam een tentoonstelling van deze kunstwerken, die reeds in verschillende steden van ons land had plaats gevonden, maar die nochtans bij vele liefhebbers grote belangstelling vond.

4. Zij werd gevolgd door een fraaie expositie, georganiseerd door de Vereniging ter bevordering der grafische kunst, „De Grafische", waaraan een collectie van Noorse grafiek werd toegevoegd, die tevoren in Parijs was geëxposeerd.

5. Als Kersttentoonstelling (9 December 1949—14 Januari 1950) bracht het Centraal Museum een herdenkingstentoonstelling van het oeuvre van Jan Mankes, die in 1949 60 jaar geworden zou zijn. Deze tentoonstelling werd door Mevrouw Ds Mankes-Zernike met een indrukwekkende rede over de persoon en de kunst van haar man geopend.

Het behoeft geen betoog, dat het gebruik van de tentoonstellingshal — hoe onvolmaakt zij ook nog moge zijn . . . er is geen garderobe!! — in hoge mate de verzamelingen van het museum zelf ten goede komt, nu de museumzalen niet meer behoeven te worden ontruimd. Het moge slechts een aansporing zijn om de grote stallen annex aan de tentoonstellingshal ten spoedigste aan het museum toe te voegen, waardoor de noodzakelijke uitbreiding en reorganisatie tot stand kan worden gebracht. Bij deze verbouwing kan dan de volle aandacht besteed worden aan noodzakelijk gebleken verbeteringen.

In de maand November reisde de directrice naar Denemarken in verband met ontworpen plannen tot uitwisseling van kunsttentoonstellingen tussen de gemeenten Aarhus en Utrecht. Voor het Genootschap Kunstliefde richtte zij in het stadhuis te Aarhus de tentoonstelling van werken van leden van dit Genootschap in (25 November—11 December 1949) en bereidde te Kopenhagen en te Aarhus een tentoonstelling van moderne Deense kunstnijverheid voor, die in het voorjaar 1950 in het Centraal Museum zal worden gehouden.

Behalve de werkzaamheden voor de exposities werden door directie

en staf van ambtenaren de jaarlijks terugkerende bezigheden verricht, zoals het bijhouden der kaartsystemen, het samenstellen van lijsten voor de verzekering der nieuwe aanwinsten over het afgelopen jaar, de administratie der bibliotheek, het maken van fotografische opnamen, enz. enz. Het bijwerken van de supplement-catalogus van het Historisch Museum der stad werd door de klerk P. P. J. L. Verbist geregeld bijgehouden; de ordening dezer verzameling kwam in het afgelopen jaar nagenoeg gereed. Voorts deed hij velerlei onderzoek in verband met de tweede druk van de schilderijencatalogus, die door de directrice wordt bewerkt.

In de maand April verscheen de nieuwe uitgave van de „Wegwijzer door het Centraal Museum", waaraan, gezien de na de oorlog gewijzigde inrichting der museumzalen sterke behoefte bestond. Deze wegwijzer werd regelmatig verkocht.

Aan het einde van het jaar heeft het bestuur van het Aartsbisschoppelijk museum besloten de verzamelingen van het museum *niet* naar het Catharijne-Convent aan de Lange Nieuwstraat over te brengen, doch in het Centraal Museum te laten. Dit belangrijke besluit heeft tot gevolg, dat de uitbreidingsplannen van het museum nog dringender worden, daar thans ook een verbetering en uitbreiding van de huisvesting van het Aartsbisschoppelijk museum in het algemene reorganisatieplan dient te worden opgenomen.

In het afgelopen jaar werden de debutanten-concerten wederom georganiseerd door de heer De Molenaar met medewerking van het Collegium Musicum Ultrajectinum. Zij werden gegeven op 29 Januari, 26 Februari, 26 Maart, 23 April, 21 Mei, 29 October en 26 November in de kapel van het Aartsbisschoppelijk museum.

De Museumcommissie is in het afgelopen jaar bijeengekomen op 4 Maart, 5 April, 13 Juni en 27 October. Als een verheugend feit mag zeker gememoreerd worden, dat het gemeentebestuur voor het fonds van aankopen uit hoofde van bijzondere inkomsten ƒ 10.000,— extra beschikbaar stelde. De bedoeling is hiervoor een kunstwerk van

speciaal Utrechts belang aan te kopen; in het afgelopen jaar heeft zich een gelegenheid daartoe nog niet voorgedaan.

Van de ontvangsten en bijeenkomsten, die dit jaar in het Centraal Museum plaats vonden mag allereerst genoemd worden de lunch op 17 Juni door het gemeentebestuur aan H.M. Koningin Juliana en Z.K.H. Prins Bernhard aangeboden tijdens het officiële bezoek aan Utrecht. De ontvangst had plaats in de Hollandse Barokkamer, de lunch, waar 26 gasten aanzaten, in de kamer in Lodewijk-XIV-stijl, terwijl de koffie geserveerd werd in de kamer in Lodewijk-XVI-stijl. Voor de lunch werden gebruikt het antieke Saksische servies en het 18de-eeuws zilver, behoord hebbende tot de inventaris van het Utrechts stadsjacht, in bezit van het museum. De tafel was versierd met zilveren kandelaars en met bloemen gevulde vazen en schalen uit de aan het museum geschonken bruiklenen; voor zover niet toereikend voor dit grote gezelschap hebben particulieren te Utrecht en te Zeist zilver afgestaan voor deze in de annalen van het Centraal Museum unieke en buitengewone gelegenheid. Op 9 April daaraanvoorafgaande was eveneens door het gemeentebestuur een lunch aangeboden aan de leden van het Belgisch-Nederlands Cultureel Accoord, die hun vergadering in de regentenzaal van de fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude hielden; ook deze lunch vond in de „stijlkamers" plaats, verdeeld in twee groepen, nl. in de kamers der Hollandse Renaissance en Barok. Voorts ontving het gemeentebestuur op een middagthee dan wel 's avonds de volgende autoriteiten en verenigingen: 6 April, de Franse deelnemers aan de voorjaarsbeurs van de Nederlandse Jaarbeurs; 24 Mei de deelneemsters aan de jaarvergadering van de Nationale Vrouwenraad van Nederland, die dit jaar in Utrecht werd gehouden; 14 Juni de leden van de Amerikaanse Kamer van Koophandel in Nederland; 19 Juli de commissie en de leden van de voor buitenlandse studenten gehouden zomercursus aan de Rijks-Universiteit; 20 September de leden van de Broederschap van Notarissen in Nederland, in congres in Utrecht bijeen, terwijl op 8 October



Kamer in Lodewijk XIV-stijl in het Centraal museum, waar het noenmaal, aangeboden door het gemeentebestuur aan H.M. de Koningin op 17 Juni 1949, heeft plaats gehad.

leden van de Katholieke Professorenvereniging in Nederland onder Voorzitterschap van de Rector Magnificus Prof. Dr H. J. M. Weve onder leiding van de directrice een deel van het museum bezochten, waarna de thee in de „stijlkamers" werd gebruikt. Ten slotte hield de Vereniging „Oud-Utrecht" op 26 November haar jaarvergadering in de kapel van het museum.

Aanwinsten en verliezen.

Van de rijke voorraad geschenken, aankopen en bruiklenen, die in 1949 het museum ten deel viel (zie de volledige lijst blz. 8-21) moge hier op enkele bijzondere aanwinsten de aandacht gevestigd worden: Voor het Historisch Museum der stad de verzameling penningen, plaquetten, draagtekenen, insignes, herinneringsborden enz. afkomstig uit de nalatenschap van Dr J. P. Fockema Andreae, die in nauw verband staan met en betrekking hebben op de jaren 1914—1933, waarin hij Burgemeester van Utrecht is geweest. De verzameling Delfts aardewerk, eerst in 1947 als een kleine begin-collectie tentoongesteld, onderging een belangrijke uitbreiding, zowel quantitatief als qualitatief, door het bruikleen van Mevrouw de Wed. Mijnssen-Geltner te De Bilt (zie de volledige lijst blz. 17-21). Hierdoor moest de verzameling overgebracht worden naar zaal 12 (afd. Oude Kunstnijverheid 16—19de eeuw).

Verliezen.

Ook dit jaar werden wederom enige schilderijen, costuumdetails en ceramiek door de eigenaren uit bruikleen aan het Centraal Museum teruggenomen (voor de volledige lijst zie blz. 22-23), terwijl een aantal schilderijen, meubelen en ceramiek aan verschillende gemeentelijke instellingen werden afgestaan (zie voor de volledige lijst blz. 21-22).

Ten behoeve van de restauratie en wederinrichting van het huis Hoogt 2 werden afgestaan: Inv. 9606, Twee bruingeschilderde zandstenen schoorsteenpilasters, afkomstig van het huis „Rapenburg", Oude Gracht, hoek Rapenburgersteeg, welke door gemeentewerken in 1945 waren overgedragen (Hist. Cat. Museum Utrecht, 1928, nr 1035 *).

Aan de gemeente Middelburg werden voor de wederinrichting van het stadhuis geschonken de navolgende 42 haardstenen en een halfronde deksteen uit het einde der 16de en het begin der 17de eeuw: Inv. 6964, twee ongenummerde en Cat. Hist. Museum Utrecht, 1928 nrs 941, 947, 949, 961—965, 968, 971—976, 978, 981—982, 985—987 en 1014.

Bij de bewerking van de tweede druk van de schilderijencatalogus 1933 is gebleken, dat het schilderijtje Inv. 8161, J. M. Neuhuys, Interieur met dame bij een schoorsteen, dat in October 1945 uit het bruikleen aan de Field Security Section, Maliebaan 12, was teruggontvangen, vooralsnog niet is te vinden.

Geschenken en legaten.

Ten geschenke werden ontvangen:

Voor het Historisch Museum der stad: Inv. 10276 en 10277, Twee fragmenten van deels geglazuurde kannen van rode aarde, 17de eeuw, van J. Luyters te Utrecht; Inv. 10401 en 10402, Twee rouwborden met de familiewapens van Jacob de Malapert, 1782 en Lodewijk de Malapert, 1790 van Jhr J. C. Martens van Sevenhoven te Almen; Inv. 10406 t/m 10480, Een verzameling penningen, plaquetten, draagtekenen en insignes, linten, foto's en verschillende voorwerpen betrekking hebbende op het Burgemeesterschap van Dr J. P. Fockema Andreae te Utrecht van 1914—1933, bestaande uit: Steunpenning, 1914, door J. C. Wienecke, zilver, met 2de exemplaar in brons; Penning op de 18de verjaardag van Prinses Juliana, 1927, door J. van Goor, brons; Penning op de 70ste verjaardag van de Koningin-Moeder, 1928, door J. van Goor, zilver; Penning op de Kerstvlucht van het K.L.M.-toestel „Pelikaan" naar Indië, 1933, zilver; Penning op de Agrarische Jaarbeurs, September 1936, brons; Penning op het huwelijk van Prinses Juliana en Prins Bernhard, 1937, geperst kunsthars; Penning op het 1900-jarig bestaan van de stad Utrecht, 1948, door Mevr. L. van Luyn-Metz, brons; Bestuursinsigne van de Nederlandse Jaarbeurs, 1917, email op verguld zilver; Zilveren fluitje gebruikt bij de

opening van het sportterrein aan de Thorbeckelaan, 1923; Zilveren sleutel gebruikt bij de opening van het kleedgebouw van idem, 1924; Plaquette van de Zweedse gymnastiekvereniging, 1930, verguld roodkoper; Idem, 1930, brons; Schaar, gebruikt bij de opening van de nieuwe veemarkt, 1928, zilver, in étui, waarop een zilveren plaquette; Bruinleren map met interieurfoto's van het stadhuis, 1932; Schaar, gebruikt bij de opening van de zweminrichting in de Biltstraat, 1927, zilver; Sleutel gebruikt bij de opening van het nieuwe hoofdbureau van politie aan het Paardenveld, 1928, verguld ijzer; Penning op de herinneringswandeltocht voor L. C. Dudok de Wit („Kees de Tippelaar") met draaglint in de kleuren van de gemeente Breukelen, 1920, brons; Penning op de inwijding van de nieuwe synagoge aan de Springweg, 1926, zilver; Draaglint in de kleuren van de gemeente Utrecht, 1920; Penning aangeboden door Dr Fockema Andreae bij zijn afscheid als Burgemeester, door J. van Goor, 1933, brons; Sleutel gebruikt ter gelegenheid van ?, 1915, smeedijzer; Foto's van de leden van de Utrechtse Gemeenteraad in eikenhouten lijst, 1922; Bord met het wapen van Dr Fockema Andreae en opdracht, hem aangeboden door de hoofdambtenaren der gemeente-secretarie bij gelegenheid van zijn 12½-jarig jubileum als Burgemeester, 1926, Delfts blauw aardewerk; Plaquette in eikenhouten lijst, hem bij dezelfde gelegenheid aangeboden door de gezamenlijke buitenlandse consulaire ambtenaren te Utrecht, 1926, brons; Album in witleren band met de namen van de deelnemers aan het huldeblijk ter gelegenheid van hetzelfde jubileum, 1926; Album in perkamenten band bevattende de portretten van het College van Burgemeester en Wethouders van 1907—1932, hem aangeboden in 1932; Voorzittershamer in leren étui, 1933, palissanderhout versierd met geëmailleerd zilver en amethyst; Album in groenleren band met de handtekeningen van de bezoekers ter receptie bij zijn afscheid als Burgemeester, 1933; Album in groenleren band, in koker, met de handtekeningen van de ambtenaren en oud-ambtenaren, die hem bij die gelegenheid zijn door Isaäc Israëls geschilderd

portret hebben aangeboden, 1933; Twee versierde sleutels, gebruikt ter gelegenheid van ?, 1925, smeedijzer; Stuiver, geslagen te Utrecht, potstuk 1750, goud; Penning op het 150-jarig bestaan van het Stipendium Bernardinum, 1911, brons; Penning op het 59ste lustrum van de Utrechtse Universiteit en op het bij die gelegenheid opgevoerde feestspel „Cortez", 1931, brons; Penning op het 300-jarig bestaan van de Universiteit, 1936, ijzer; Penning op het 57ste lustrum van de Universiteit, door H. Luns, 1921, brons; Penning op het 58ste lustrum van Idem, door C. J. van der Hoef, 1926; brons, Idem, kleiner in zilver; Plaquette op het lustrumspel „Ichnaton", 1926, zilver; Strook, beschilderd met Egyptische motieven, afkomstig van hetzelfde lustrumspel, 1926, waterverf op geolied papier; Penning op het 450-jarig bestaan van het Stedelijk Gymnasium, 1924, goud (met bijbehorende oorkonde, perkament), aangeboden aan Dr Fockema Andreae als President-Curator; Idem, brons; Reproductie van een penning van het Smedengilde van 1670, 1928, zilver; Bord, Dr Fockema Andreae aangeboden door de Bond van Smedenpatroons in Nederland ter gelegenheid van de te Utrecht gehouden jubileumtentoonstelling, 1928, aardewerk; Plaquette op het 50-jarig bestaan van de Compagnie des Eaux d'Utrecht, door C. Begeer, 1931, brons; Plaquette op dezelfde gelegenheid, door C. Devreese, aangeboden aan Dr Fockema Andreae, 1931, brons; Penning van de Edelmetaalbedrijven te Utrecht, 1930, brons; Penning op de internationale brandweertentoonstelling te Rotterdam, 1930, brons; Plaquette met het Provinciehuis te Groningen en de wapens van stad en provincie, aangeboden aan Dr Fockema Andreae als Commissaris der Koningin in Groningen, gemonteerd in palissanderhout, door C. J. Begeer, 1934, zilver; Penning op het 25-jarig regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina, door J. C. Wienecke, 1923, brons; Penning op de 9de Olympiade te Amsterdam, door Idem, 1928, brons; Oorkonde, door het Utrechtse Kunstverbond aangeboden aan Dr Fockema Andreae bij zijn ambtsaanvaarding als Burgemeester, 1914, perkament;

Draagteken van een beschermheer van de Utrechtse Politie-Muziekvereniging, 1915, email op zilver aan koord; Rood en wit lint van een bloemstuk met opschrift: „Namens de Utrechtsche Politie-muziekvereeniging", 1924; Plaquette op het 15-jarig bestaan der zelfde vereniging, 1927, zilver; Rood en wit lint van een bloemstuk met opschrift: „Muziekvereeniging Hygiea", 1924; Insigne van de Utrechtse Mannenzangvereniging, 1920, verguld zilver; Beschermheersinsigne van een muziekvereniging, 1920, zilver met rood en wit lint; Beschermheersinsigne van het Utrechtse muziekgezelschap „Muziek U.V.B. (Utrecht's Vrijwillige Brandweer?)", 1920, verguld zilver met rood en wit lint; Draagteken van een bestuurslid van de Koninklijke Rederijkerskamer „Jan van Beers", 1920, zilver met blauw en wit lint; Penning op het 50-jarig bestaan van de Utrechtse Cricket- en Voetbalvereniging „Hercules", 1932, zilver; Insigne van het erecomité voor de wedstrijden van de Kegelvereniging „Altijd Kans" te Utrecht, 1914, zilver; Insigne op het 60-jarig bestaan van de Koninklijke Nederlandse Gymnastiekvereniging, 1928, verguld zilver met rozet en draagspeld; Penning van de Utrechtse Voetbalvereniging „U.V.V.", 1926, zilver met email; Insigne van de Utrechtse Zwemclub, 1920, verguld zilver; Penning op het 35-jarig bestaan van de Vereniging „Nos Iungunt Rosae", 1926, brons; Beschermheersinsigne van de Vereniging „Koninginnedag", 1915, zilver met draagring en oranje lint; Insigne van dezelfde vereniging, 1930, verguld zilver; Draagteken van een beschermheer van de Utrechtse Politie-Bond, 1920, zilver met koord; Oorkonde door het Gezelschap Utrechts Brandweer aangeboden aan Dr Fockema Andreae, 1914, perkament; Penning op het 70-jarig bestaan van Idem, 1921, verguld zilver; Penning door Idem aan Dr Fockema Andreae aangeboden bij zijn afscheid als Burgemeester, 1933, verguld zilver, voor- en keerzijde gelegd in groen marmer; Insigne van Idem, 1933, koper met draagring; Penning van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Utrecht, 1924, brons; Penning van de afdeling Utrecht der Vereniging tot Bevordering van Vreemde-

lingenverkeer, ter gelegenheid van de opening van het nieuwe verkeershuis aan de Rijnkade, 1929, verguld zilver; Sleutel gebruikt bij de opening van Idem, 1929, verguld ijzer met kettinkje en schildje van verguld zilver; Troffel met inscriptie gebruikt bij de eerste-steenlegging van een woningcomplex aan het Merwedekanaal, 1921, zilver met houten handvat; Erevoorzittersinsigne van een Utrechtse vereniging met de initialen „U.O.V.", 1920, verguld zilver met rood en wit lint, uit de nalatenschap van Dr J. P. Fockema Andreae te Utrecht; Inv. 10500, Portret van P. A. Lammerts van Bueren door R. Lammerts van Bueren, 1835, litho, van Mej. C. Trommel te Utrecht.

Voor de Afdeling Kunst:

Prenten: Inv. 10480, Portret van J. Th. Caspars, door C. Calle de Jonge naar A. van Hulle, 1649, met de hand gekleurde gravure in vergulde lijst, uit de nalatenschap van Mevr. de Wed. J. H. Caspers-Vlierboom te Haarlem.

Costuums: Inv. 10380, Zwarte tafzijden driehoekige shawl met koordfranje, 1865, van Mevr. A. C. Horst-Teekens te Utrecht; Inv. 10388 en 10389, Vrouwenmuts van geappliqueerde tulle en „bouillonné's", 1840 en Blouse van witte gaze de soie met crême passement, 1906, van C. P. J. Kleijn te Utrecht; Inv. 10398*a* t/m *e*, Trouwjapon van crême satijn met bijbehorende sluier, wollen kousen, suède handschoenen en struisveren waaier, 1890, gedragen door Mevr. H. J. Waller-de Kock, van Mevr. C. Waller te Hilversum; Inv. 10486 t/m 10488, Japon van zwarte moirézijde, 1858; Crinoline van metalen ringen en groen keperband, 1855; Shawl van rode en zwarte changeant tafzijde, 1860, van Mevr. L. M. Coster-Wijsman te Groningen en Mevr. E. Quast-Wijsman te 's-Gravenhage; Inv. 10501 t/m 10517, Japon van bruine tafzijde, 1830; Japon van paars en zwarte changeant gedamasceerde tafzijde (verlegen), 1894; Japon van zwarte gedamasceerde zijde met bloempatroon, 1902; Japon van zwarte tafzijde met

geborduurde zwart tullen overjapon, 1910; Lijfje van zwarte tafzijde met schootje, 1860; Korte wollen dames-wintermantel met pelerine, 1890; Gedeelte van een mantille van zwarte machinale kant, 1865; Badpak van rood en wit genopt katoenfluweel, 1918; Luifelhoed van wit linnen, 1850; Mutsje van wit batist met Engels borduurwerk, 1860; Een paar ondermouwtjes van wit batist met strook van Engels borduursel, 1860; Opvouwbare rijtuigparasol van gele en zwarte changeant gedamasceerde tafzijde met ivoren stok, 1860; Rijtuigparasol van beige tafzijde met notenhouten gebeeldhouwde stok, 1865; Parasol van crême gestreepte katoen met bamboestok en ebbenhouten haak, 1900; En-tout-cas van zwarte gestreepte zijde met zwarte stok en witte haak, 1900; Crême zijden herenpet gevoerd met gele satinet, 1898; Beige shantung herenpet gemerkt „Aug. Savelkoul Amsterdam-Batavia.", 1907 van Mevr. L. M. Coster-Wijsman te Groningen; Inv. 10519 en 10520, Vierkante wollen Cachemire-shawl met gestyleerd bloempatroon in grijsgroen en beige op donkerrood; Idem met bruinrood, geel, grijsgroen en zwart geometrisch patroon, midden 19de eeuw van Mevr. F. W. N. van der Muelen te Bilthoven.

Varia: Inv. 10273 t/m 10280, Ovaal medaillon met een graftombe met urn onder treurbomen, sepiatekening 1787; Rond medaillon met een graftombe onder een treur-es, haarwerk, 2de kwart 19de eeuw; Ovaal medaillon met een afgeknotte zuil op een grasveld, haarwerk op ivoor, 2de kwart 19de eeuw van de Familie Martens van Sevenhoven te Almen; Inv. 10281, Negen zijden linten, 1850 van Mr J. J. Bredius te Utrecht; Inv. 10379 t/m 10387, Oranje zijden zakdoek met zwart en wit blokornament, 1ste helft 19de eeuw; Kralen tasje met bloemranken, 3de kwart 19de eeuw; Brillenétui en beursje van schildpad, het étui met zilvermontuur, 4de kwart 19de eeuw; Dubbele knipbeurs van donkerrood leer met zilveren sluiting, 4de kwart 19de eeuw; Eau-de-Cologne-flesje van rood en wit Boheems glas met zilveren

stop, 2de helft 19de eeuw; Linnen merklap met bloemrand en stoppatronen gemerkt „A.V.K.", 1875; Sleepophouder van wit metaal, omstr. 1905—1910 van Mevr. A. C. Horst-Teekens te Utrecht; Inv. 10392 en 10393, Eikenhouten mangel en ladenkastje (kinderspeelgoed), begin 19de eeuw van Mevr. L. Elink Schuurman-Schütz te Baarn.

Aangekocht uit het Museumfonds werden:

Voor het Historisch Museum der stad:

Munten en penningen: Inv. 10289 t/m 10302, Denarie van Karel de Grote, geslagen te Duurstede, zilver, 800; Nederlandse dubbele rijder of dubbele ducaton, geslagen te Utrecht, zilver, 1659; Scheepjesschelling, geslagen te Utrecht, goud (potstuk), 1750; Dubbele stuiver, geslagen te Utrecht, goud (potstuk), 1790; Nederlandse rijksdaalder voor de Bataafse Republiek, geslagen te Utrecht, brons (proefslag), 1804; Penning op de betogingen tegen de revolutie in November 1918, ontwerp J. C. Wienecke, zilver, 1918; Penning op het 57ste lustrum van de Utrechtse Hogeschool, brons, 1921; Penning aangeboden aan Jac. J. van Goor bij zijn 50-jarig jubileum als medailleur bij de firma Koninklijke Begeer te Utrecht, ontwerp M. P. J. Fleur, brons, 1939; Penning aangeboden aan C. J. A. Begeer bij zijn 60ste verjaardag, zilver, 1943; Penning aangeboden aan Dr W. A. Boekelman op zijn 75ste verjaardag, ontwerp C. Begeer, brons, 1944; Plaquette ter herinnering aan de verpleging van de oorlogsgewonden in het Rijkshospitaal te Utrecht, ontwerp C. Begeer, brons, 1942; Plaquette ter herinnering aan de verpleging van de oorlogsgewonden in Huize Zuylenveld, ontwerp C. Begeer, brons, 1945; Penning ter herinnering aan de samenwerking met de Utrechtse illegale groep „Packard Irene", ontwerp C. Begeer, brons, 1945; Plaquette ter herinnering aan de evacuatie der bevolking van Bunschoten naar Enkhuizen in Mei 1940, ontwerp C. Begeer, brons, 1940.

En voorts: Inv. 10377, Glazen bokaal, de kelk versierd met het wapen van de Provincie Utrecht, 2de helft 18de eeuw.

Voor de Afdeling Kunst:

Schilderijen: Inv. 10282, J. R. van Niwael, Jonge vrouw met gouden bokaal, 1646, bruikleen van D. A. Hoogendijk te Amsterdam sinds 7 Maart 1949; Inv. 10375*a*, M. van Regteren Altena, Stilleven met boeken en prenten, 1949; Inv. 10375*b*, C. Surie, Visstilleven, 1949; Inv. 10390, P. J. Saenredam, Interieur van de St Janskerk te Utrecht, 1645, bruikleen van Mr A.C. Labouchère te Zeist sinds 23 Februari 1924.

Prenten en tekeningen: Inv. 10397, K. van Seben, Portret van Otto van Rees, crayontekening, 1945; Inv. 10482, A. J. W. van Dielen, Boslandschap met kluizenaar, gewassen sepiatekening, 1796; Inv. 10483, H. van Dokkum, Harpspeler uit het Knekelballet van Harry van Tussenbroek, ets, 1945; Inv. 10484, D. van Luijn, Kraaiennesten, ets (1ste staat), 1949.

Beeldhouwkunst: Inv. 10399, J. Uiterwaal, Reliëf met familiegroep onder een boom en springend paard, geglazuurde chamotte, 1949; Inv. 10499, J. Raedecker, Portretmasker, chamotte met turkooisblauw glazuur, 1925.

Meubelen: Inv. 10375*c*, Twaalf stoelen met rieten leuning en los zitkussen in Hollands-Engelse stijl, notenhout, 18de eeuw (6 in bruikleen van W. G. Th. H. van Sorgen te De Bilt, 1923, Cat. 1904 nr 406 en 6 uit bewaargeving 1941, 7 Januari 1946).

Costuums: Inv. 10283 t/m 10288 en 10396, Jongenspakje van donkergroen laken met koperen knopen, 1805; Herenvest van blauw en wit geruite ripszijde, 1810; Zwarte vilten hoge hoed, 1820; Een wit neteldoeks kraagje afgezet met tulle en gegarneerd met Engels borduursel, 1945; Een paar manchetten van creme geborduurde tulle met geplisseerde strook, omstr. 1825—1830; Twee paar witte linnen ondermouwtjes, einde 18de eeuw; Herenjas van bruin en groen gestreepte ripszijde, begin 19de eeuw.

Glaswerk: Inv. 10378, Siervaas van groen glas „Beryl", unicum van de N.V. Nederlandse Glasfabriek Leerdam, ontwerp A. D. Copier, 1949.

Ceramiek: Inv. 10391, Servies van 12 bordjes en 12 kopjes met schoteltjes, beschilderd met Vechtgezichten door P. J. Lutgers, handbeschilderd Duits(?) porcelein, 1870—1871; Inv. 10400, Vaas door L. de Lerma met de voorstelling van de aanbidding der herders, geglazuurd aardewerk, 1949.

Met de verzamelingen werden verenigd:

Voor het Historisch Museum der stad: Inv. 10485, Fragment van een schoorsteenfries of gevelversiering met een doedelzakspelende satyr in reliëf, 1560, zandsteen en Inv. 10481, Fragment van een blauw en witte schotel met een vrouw en een jager, Oud-Nederlandse Majolica, vroege 17de eeuw, overgedragen door gemeentewerken; Inv. 10518, Duit, geslagen te Utrecht 1788, koper, van P. Schnorrenberg te Rasingen bij Düsseldorf, overgedragen door het stadhuis.

In bruikleen aan het museum ontvangen werden:

Voor de afdeling Kunst:

Schilderijen: Inv. 10281*a*, C. van Geelen Sr, Portret van Cornelia Eva Meulman-van Sorgen, 1800, van Mr J. J. Bredius te Utrecht; Inv. 10282, J. R. van Niwael, Jonge vrouw met gouden bokaal, 1646, van D. A. Hoogendijk te Amsterdam (aankoop 20 April 1949); Inv. 10403, J. Akkersdijk, Feestende boeren bij een herberg, 1843; Inv. 10404, Is. Israëls, Twee Javaanse danseressen, 1921; Inv. 10405, J. Voerman, Gezicht op Hattem onder onweershemel, 1900, van Mevr. M. Vinke-van der Liet, p/a de heer Doude van Troostwijk te Loenen a/d Vecht; Inv. 10481*a* en *b*, A. Raguenau, Twee portretten van een jonge man aan het spinet en van zijn vrouw, 1670; Inv. 10481*c*, Nederlands meester, Portret van een Heer de Milleville, 1680; Inv. 10481*d*, Abr. van Strij, Portret van H. P. Timmers Verhoeven als

kind, 1786, (uit bewaargeving) van Mr H. B. de Brueys Tack te Bilthoven; Inv. 10492, J. Mankes, Maannacht (Ouderlijk huis), 1914; Inv. 10493, P. P. Schiedges, Herder met kudde bij een schaapskooi, aquarel, 1900; Inv. 10494, R. Hynckes, Rijnaak in een vaart, 1910; Inv. 10495, W. Schlobach, Zeegezicht, aquarel 1883, van Mevr. F. W. N. van der Muelen te Bilthoven; Inv. 10498, H. Chabot, Zittende vrouw met kind aan de borst, 1940 van L. C. Vermeer te Waalwijk.

Meubelen: Inv. 6939, Gobelin met de brand van Troje, Frans werk, 1600, opnieuw in bruikleen van Mevr. M. Vinke-van der Liet, p/a de heer Doude van Troostwijk te Loenen a/d Vecht; Inv. 10489 t/m 10491, Driedeurse halfhoge Renaissancekast, notenhout, 17de eeuw; Kabinet in Lodewijk XVI-stijl, wortelnotenhout, einde 18de eeuw; Secretaire in Empire-stijl, mahoniehout met gebeeldhouwde caryatiden, 1ste kwart 19de eeuw, van Mevr. F. W. N. van der Muelen te Bilthoven.

Ceramiek: Inv. 10303 t/m 10366, Delfts aardewerk 17de—18de eeuw, bestaande uit: Theebusje, blauw met Chinees rivierlandschap, merk „De Witte Starre"; Haringschaaltje, blauw, merk Albertus Kiell Jr, „De Witte Starre"; Tweeledige houder voor olie- en azijnstel, blauw met Chinees rivierlandschap; Geschulpt fruittestje, blauw met Chinees bloempatroon, merk Jan Theunis Dextra, „De Griecksche A", 1764; Geschulpt fruittest-onderschaaltje, blauw met landschap en bloemmedaillons, zelfde merk, 1764; Achtkantig schaaltje met opstaande rand, blauw met rozentakken- en rankendecor, merk Louwijs Fictorsz, „De Dobbelde Schenckan"; Vistreeft, blauw met vissen op genopte grond; Theepotje, blauw met Chinese vogels, ranken en arabesken, het deksel in tin gemonteerd; Bierkan, blauw met pauw, bloemen en arabesken, met tinnen deksel en montering aan oor en voet; Bierkan, blauw met pauwen, vogels, bloemen en arabesken en tinnen deksel; Achthoekige vaas met deksel, blauw met Chinese

jongen, hekwerk, bloemvazen, ranken en gelukstekens, merk Anthonie Jeronymus van der Kloot, „De Drie Vergulde Astonnekens", 1720; Rechthoekige tulpenvaas op voet voor acht tulpen, blauw met landschap, bloemen en ranken, merk CK; Achthoekige geschulpte tulpenvaas met deksel waarop 15 tulpenhouders, blauw met bloemen en vogels, merk AK; Zittende Hotei-figuur, blauw met bloempatroon en dieren, merk AK; Idem, blauw met bloemdecor; Koe met zittende melker en kuip, blauw met bloemguirlanden; Twee muiltjes, blauw met bloemen en gearceerde banden, merk Louwijs Fictorsz, „De Dobbelde Schenckan"; Groot bord, blauw met Chinese tuin, figuren en landschap, merk Gerrit Pietersz Kam, „De Drie Vergulde Astonnekens"; Groot bord, blauw met Hollands landschap en figuren, merk „De Roos", stijl Arend Arendsz Cosijn; Bord, blauw met bloemdecor en ingedeelde rand met ranken en bloemen, merk „De Roos"; Klein diep bordje met schulprand, blauw met oranjeboom en bloemornament, merk P; Diep bakje, blauw met pauw en Chinese gelukstekens; Achthoekig-vierkante plaquette, blauw met Chinese figuur, bloeiende boom en vogels; Langwerpige plaquette met schulprand, blauw met Chinese figuren, bloeiende planten en vogels; Langwerpige plaquette met schulprand bekroond met een schelp, blauw met portret van Anthonie van Leeuwenhoek, merk HVM, 1740; Kleine langwerpige plaquette met schulprand, blauw met bloeiende planten, vogels en hekwerk; Kleine langwerpige plaquette met schulprand, blauw met rivierlandschap en theeceremonie; Kleine langwerpige plaquette met schulprand, blauw met Hollands landschap en herder met schapen; Grote langwerpige plaquette met schulprand, blauw met Christus en de Samaritaanse vrouw; Grote langwerpige plaquette met schulprand, blauw met Poseidon een zegekar mennend waarop Peleus, Thetis en Amor, 1735; Grote ronde schaal met deksel, blauw met Chinese gelukstekens, bloemen en insecten, merk Jan Theunis Dextra, „De Grieksche A"?, of Frans?, 1800; Vijfledige houder voor olie- en azijnstel, polychroom

met bloemen en gebladerte, merk Louwijs Fictorsz, „De Dobbelde Schenckan", 1715; Botervlootje, polychroom, jongen op een bok zittend, merk Anthonie Pennis, „De Twee Scheepjes"; Peper- en zoutstel, polychroom, jongen op een bank onder een boomtronk; Grote achtkantige Cachemire vaas met deksel, polychroom met bloeiende planten en bomen in een landschap, rankendecor en 14 medaillons met draken en Chinees schrift, merk Lambertus van Eenhoorn, „De Metalen Pot", of Louwijs Fictorsz, „De Dobbelde Schenckan"; Cachemire pul, polychroom met bloeiende planten, bamboestam en vogel, merk „De Roos"; Zittende Hotei-figuur, polychroom met bloemen, ranken en rozetten; Jongen in kinderstoel met een vogel, polychroom (Delfts?); Meisje in kinderstoel met een peer, polychroom (Delfts?); Twee koeien, elk met melker en kuip, polychroom met bloemguirlanden, merk Ysbrand van Duyn, „De Porceleyne Schotel"; Twee liggende koeien op grasgrond, polychroom met bloemguirlanden; Paard met zadel, schabrak en net, polychroom, merk Johannes Pennis Sr, „De Porceleyne Schotel"; Twee gezadelde paarden op voetstuk springend over een hek, polychroom; Peer met bladeren op hartvormig schildje, polychroom; Peer met bladeren op geschubd schildje, polychroom; Groot bord, polychroom met bloeiende planten, wolken en medaillons met bloemmotieven, z.g. bliksembord, merk „De Witte Starre"; Bord, polychroom met vaas met bloemen, vogels en rand met geometrisch ornament; Scheerbekken, polychroom met bloemenmanddecor in medaillons, merk Jan Theunis Dextra, „De Grieksche A"; Bordje, polychroom met bloemenmand in medaillons, merk Idem; Twee bordjes, polychroom met bloemenvaas, palmbladeren en arabeskenornament, z.g. waaierbordjes, merk B:P; Twee bordjes, polychroom met bloemenvaas, palmbladeren en arabeskenornament, z.g. waaierbordjes, merk „De Lampetkan"; Langwerpige plaquette met schulprand versierd met vier schelpen, polychroom met de voorstelling van de gepersonifiëerde natuurwetenschappen, blauw; Kleine langwerpige plaquette met schulprand en

vier schelpen, polychroom met een kraaiende haan en bloemranken; Kleine langwerpige plaquette met schulprand en ring, polychroom met bloemenvaas, papegaaien en insecten; Tableau van zes paarse tegels met nar in 16de eeuwse dracht en het opschrift „Hoor Gek", in palissander lijst; Idem met man in 18de-eeuwse dracht en het opschrift „Ik komje bij sot"; Groot bord in Imari-stijl, polychroom met Japanse vrouwenfiguur en dansend jongetje in een tuin, merk Pieter Adriaensz Kocx, „De Grieksche A"; Bordje in Imari-stijl, polychroom met tafel, bloemenvaas en vogels, merk WK; Rechthoekige plaquette in Imari- en Kakiëmonstijl, moffeltechniek, polychroom met Japans huis en tuin, twee vrouwen en spelende kinderen, tafel met bloemenvaas, vogels en insecten; Botervlootje met Kakiëmondecor, moffeltechniek, polychroom; Mosterdpotje met deksel en polychroom decor van een berglandschap, ruïnen en geboomte, moffeltechniek, in navolging van Saksisch porcelein; Twee paarden met zadel en schabrak op grasgrond, polychroom; Twee gezadelde paarden op voetstuk, springende over een hek, polychroom; Zittende Kwan-Yin met appel, polychroom, merk PAK, Delfts?, late navolging?; Staande vrouwenfiguur met viool, polychroom, Delfts?, late navolging?; Inv. 10367 t/m 10374, Duits aardewerk, 17de—18de eeuw: Kan, polychroom met rivierlandschap en stadsgezicht, jacht- en vistaferelen, merk B 1696, voet en deksel met zilveren montuur, Augsburgse keur, Bayreuth?; Kan, polychroom met voorstellingen uit het leven van Christus, voet en deksel met tinnen montuur, merk IGW, Hanau; Bierpul, polychroom met paard en bloemenstruiken, rand, oor en deksel met tinnen montuur, merk JNF 1773; Stoofje met testje, blauw bloemendecor, Duits?; Kleine ovale plaquette, polychroom met borstbeeld in reliëf van een oude man; Idem, polychroom met borstbeeld in reliëf van een jonge man; Groot bord, blauw met de voorstelling van de verloren zoon feestvierend, merk „Zimmermann 1777"; Groot bord, polychroom met Chinese bloemen en vogels en medaillons, Ansbach?, van Mevr. de Wed. Mijnssen-Geltner te De Bilt; Delfts bord,

blauw met letteropschrift AHGSA doorkruist door AKGWA: God kent alles, God hoort alles, God siet alles, God weet alles, 2de helft 18de eeuw, van Mevr. F. W. N. van der Muelen te Bilthoven.

Costuums: Inv. 10521 t/m 10523, Herencostuum van zwart laken, begin 19de eeuw; Japon van zwart en wit gestreepte tafzijde gegarneerd met zwart bandfluweel, 1870; Manteltje van een japon van bruingestreepte zijde gegarneerd met blauw bandfluweel, 1865, van Mevr. M. E. Schill-de Bruyn Kops te Zeist.

Glaswerk: Inv. 10375, Twee Hollandse glazen in Venetiaanse stijl met vleugelversiering in blauw en rood, 18de eeuw, van Mevr. de Wed. Mijnssen-Geltner te De Bilt; Inv. 10394, Dertien groene glazen roemers, einde 18de eeuw, van W. G. Th. H. van Sorgen te De Bilt.

Zilver: Inv. 10376, Twaalf dessertmessen met zilveren heft met rankenornament, 1860, en Inv. 10395, Twee flessenbakjes van ingelegd palissanderhout met geschulpte zilveren rand, 1870, van W. G. Th. H. van Sorgen te De Bilt.

En voorts: Twee grote ronde vazen van geëmailleerd brons met decor van bruine kreeften op turkooisblauwe grond, van Mevr. F. W. N. van der Muelen te Bilthoven.

In bruikleen van het museum gegeven werden:

Aan het stadhuis der gemeente Utrecht: Voor de kamer van de Burgemeester: Schilderijencat. 1933 nr 113, W. van Honthorst, Portret van Louise Henriëtte van Nassau als Diana; Inv. 10028, Wouter Hoek(?), Gezicht op de Merwede of Den Briel; Inv. 8395*a*, Nic. Maes, Portret van Burgemeester Jacob Martens; Inv. 8395*b*, Idem, Portret van Aletta Pater; Cat. 1904 nr 399*x*, Eikenhouten vierdeurse kussenkast met ebben- en palissanderfineer, 17de eeuw; Inv. 8173, Eikenhouten vierdeurse kussenkast met ebben- en palissanderfineer, 17de eeuw; Inv. 9491, Spiegel in vergulde lijst, 1840; Hist. Cat. 1928 nr 3197, Twee vergulde houten wandluchters voor twee kaarsen, 18de eeuw; Cat. 1904 nr 530²*, Vier polychrome Delftse

borden, 18de eeuw. Voor kamer 10 (vergaderzaal): Inv. 6895, Eikenhouten kast, 1ste helft 17de eeuw. Voor kamer 52 (Bedrijven): Inv. 7391, F. X. Bourkart, Damesportret. Voor kamer 43 (Lager Onderwijs): Schilderijencat. 1933 nr 363, Nederlands Meester, De vlucht naar Egypte, 1700. Voor de hal: Inv. 9874, Twee kristallen kronen in Empire-stijl, 1810.

Aan het bureau van de Gemeente-Ontvanger: Inv. 8174, Eikenhouten tweedeurse kussenkast met palissanderfineer en ebbenhouten guirlandes, 1670.

Aan het Gewestelijk Arbeidsbureau: Schilderijencat. 1933 nr 178, J. van Scorel, Drieluik van de Familie Vischer van der Geer.

Aan het hoofdbureau van politie op het Paardenveld: Voor de kamer van de hoofdcommissaris: Inv. 7884, W. Bosma, Zeilboot bij Aalsmeer, houtsnede; Inv. 10085, H. van Dokkum, Bomen in de sneeuw, ets.

Aan het politiebureau in het „Kasteel van Antwerpen": (Overgebracht van het politiebureau aan de Catharijnesingel) de volgende vijf schilderijen: Inv. 8201, Nederlands meester, Gezicht op Eemnes-Buiten, aquarel, einde 18de eeuw; Inv. 8162, J. M. Neuhuys, Interieur met dame; Inv. 8278, G. C. M. Wiesman, Gezicht op het Pieterskerkhof; Inv. 10053 en 10054, Nederlands meester, Landschap met herder en kudde en Landschap met ruiter en zittende vrouw, 2de helft 18de eeuw.

Aan de Rijks-Universiteit te Utrecht: Voor de vergaderzaal der Medische Faculteit: Schilderijencat. 1933 nr 112, G. van Honthorst, De dood van Seneca.

Uit bruikleen aan het museum teruggenomen werden:

Door J. N. Bastert te Rotterdam: Inv. 10108 t/m 10112: Bordje met blauw rankendecor; Altaarvaasje met plantendecor; Tegel met foglie-ornament; Scherf met tulpendecor, Oud-Nederlandse Majolica, 1ste kwart 17de eeuw.

Door Mr J. K. A. Fabius te Baarn ten behoeve van K. Fabius te

Wisch: Inv. 7770 nrs 22 t/m 24, Nederlands meester, Portret van Odilia Fabius-Pothof; Chr. van Geelen Sr, Portret van J. Fabius; Houbaer, Portret van G. Fabius; Inv. 7770 nr 26, Nederlands meester, Portret van Mr J. Fabius; Inv. 7770 nrs 28 t/m 30, Idem, Portret van Mr G. J. Fabius; Houbaer, Portretten van J. Fabius en van Mr Dr G. J. Fabius; door Mr J. K. A. Fabius te Baarn: z.n., Een miniatuurportret in achtkantige lijst.

Door Mevr. de Wed. W. H. van der Nat te Leiden: Inv. 7899, W. H. van der Nat, Stal met geiten.

Door Mevr. H. B. C. Schuijlenburg te 's-Gravenhage: Inv. 5133, Twee vazen met ramskoppen, Meissener porcelein, 1840.

Door L. C. Vermeer te Waalwijk: Inv. 9980, H. Chabot, De Zweedse broden.

Door Mevr. W. E. C. s'-Jacob-Bar^{e}. van Boetzelaer te Zeist: Inv. 9547*e*, *f*, *h* t/m *k*, V. Schmitson, Houttransport; G. A. L. M. Munthe, Winterlandschap met visvangst; D. F. Jamin, De jonge weduwe; E. Bucchi, Pioenrozen; S. J. ten Cate, Twee vissersvrouwen op een duin; Ch. Jalabert, Zigeunervrouw met kind.

Door Mevr. P. de Clerq te Naarden: Inv. 7486 t/m 7498, Borduurwerk met het woord „Souvenir"; Wit linnen chemisette met geplisseerd bovenstuk; Caraco van witte gebloemde sits; Empire-kinderjurk van idem; Geel linnen merklap, 1654; Friese muts met pottenkant; Friese z.g. „Duitse" muts, (aan het Nederlands Openluchtmuseum te Arnhem voor het bruikleen van Prinses Wilhelmina); Wit linnen ondermutsje met kantstrook; Rouwmutsje van witte tulle; Friese z.g. „Duitse" muts met strook van Mechelse kant; Chemisette van witte keper met kloskant; Een paar witte geplooide ondermouwtjes; Lap van wit mul met kantstrook, begin 19de eeuw; Inv. 7508 en 7509, Kleine sterrenkast en Klerenpersje, 17de—18de eeuw, kinderspeelgoed.

Door W. G. Th. H. van Sorgen te De Bilt: Inv. 7772, Gewatteerde kamerjas van oranje en witte gebloemde zijde, 19de eeuw; Inv. 9615,

Zes kopjes met schoteltjes, polychroom Chinees porcelein met bloemendecor, 18de eeuw; Inv. 9616, Twee botervlootjes met schaaltjes en een terrine, merk MOL, 1800, uit zijn collectie Loosdrechts- en Amstelporcelein; Inv. 10187 t/m 10189, Twee kommen en een kleinere met bloemdecor; Twee kommetjes met decor van bloemenmanden, Imari-porcelein, einde 18de eeuw.

Door de heer en mevr. A. Waller-Pierson te Lunteren: Inv. 9969, J. Steen, De alchymist.

Uit bruikleen van het museum terugontvangen werden:

Van het stadhuis: Schilderijencat. 1933 nr 182, Br. van Straaten, Gezicht op de Weerdpoort; Idem nr 417, D. Vinckeboons, Tobias en de engel.

Van het Stads- en Academisch Ziekenhuis: Schilderijencat. 1933 nr 125, W. Ormea, Vissen op een strand; Idem, nr 427, G. Wigmana, Allegorie van de schilderkunst.

Van het gewestelijk arbeidsbureau: Schilderijencat. 1933 nr 113, W. van Honthorst, Portret van Louise Henriëtte van Nassau als Diana, overgebracht naar het stadhuis voor de kamer van de Burgemeester, en nr 361, Monogrammist CK, Familiegroep, 1670.

Van het hoofdbureau van politie op de Catharijnesingel: Schilderijencat. 1933 nr 200, Utrechts meester, Gezicht op de Wittevrouwenpoort met omgeving; Idem, nr 312, G. de Lairesse, Apollo en Daphne; Idem, nr 475, W. van Leusden, Bloemenstilleven; Inv. 8271, D. Remijn, Brug bij de Hommel; Inv. 10045, Nederlands meester, Panter, 18de eeuw; Cat. 1904 nr 366, Reliëf met Vulcanus' smidse, 17de eeuw.

Van het Universiteitshuis: Inv. 8177, Rozenhouten secretaire met koperbeslag, einde 18de eeuw; Hist. Cat. 1928 nr 3665, Roodbruin vaasje; nr 3670, Peervormig bruin vaasje; nr 3674, Karmijnrode vaas; nr 3675, Koperrode en blauwe vaas; nr 3679, Grijsbruine schotel, aardewerk van St. Lucas, 1915; Cat. 1904 nr 532[7]*, Groen pulletje;

nr 532[9]*, groen met staalblauw pulletje, W. Brouwer's aardewerk, Leiderdorp 1905; Inv. 10176, Geelgroene schaal; Inv. 10179, Rood en blauw bakje; Inv. 10182, Witte kom, Idem 1915; Inv. 6156, Witte gecraqueleerde suikerpot, Hobbel, Laren 1928; Inv. 8638,Bloempot met ornament, „Zuid-Holland", Gouda 1902; Inv. 9268, Wit en blauw pulletje, „Rozenburg", 's-Gravenhage 1900.

Van het Nederlandse Rode Kruis, afdeling Utrecht: Schilderijencat. 1933 nr 471, J. C. U. Legner, Bosgezicht bij Bilthoven, aquarel; Inv. 6408, A. Ph. Derkzen van Angeren, Schapen, ets; Inv. 6410, D. van Gelder, Bloeiende cactus, litho; Inv. 7637 en 7638, A. G. A. van Rappard, Zeegezicht, Idem, Dorpje aan het water; Inv. 8143, W. Bosma, Japanse lelies; Inv. 8287, W. Hofstee Deelman, Façade van het Louvre; Inv. 8290, J. Meine Jansen, Hertshoornplant.

Van de Fundatie van Renswoude: Inv. 9874, Kristallen kroon in Empire-stijl, 1810, overgebracht naar het stadhuis voor de hal.

Uitgeleend aan tentoonstellingen en wederom terugontvangen werden: Van 28 Januari 1949—17 Januari 1950 aan de tentoonstellingen van de Women's International Art Club, gehouden te Londen, Batley, Bridgewater, Hove, Crewe, Scarborough, Altrincham en Manchester: Inv. 8629*a*, C. Ritsema, Meisje in het wit, 1925.

Gedurende Februari en Maart aan het *Stedelijk Museum te Amsterdam* voor de tentoonstelling „Bart van der Leck": Schilderijencat. 1933 nr 469[2]*, B. van der Leck, Bakje met appelen, 1930; uit de bewaargeving-G. Ribbius Peletier Jr te Utrecht, Idem, Merrie met veulen, 1930.

Van 25 Maart—8 April en van 6—15 September aan de *Koninklijke Nederlandse Jaarbeurs te Utrecht*: Een collectie polychrome en blauwe tegels en tegeltableaux, 17de—18de eeuw: Hist. Cat. 1928 nrs 353, 492, 499, 507, 510, 514, 519, 525, 535, 538, 546, 559, 573, 573*, 573[4]*, 601[3]*, 607* en 607[2]*; Schilderijencat. 1933 nr 448, H. A. van Daalhoff, Boerenerf; Inv. 7471*a*, L. W. R. Wenckebach, De IJsel bij Rheden;

Inv. 8163, W. Roelofs, Landschap met koeien; uit het bruikleen van Mevr. M. Vinke-van der Liet, p/a de heer Doude van Troostwijk te Loenen a/d Vecht: Inv. 6940, Is. Israëls, Amazone, Inv. 6942, Idem, Vrouw in bontmantel; Inv. 6943, W. B. Tholen, Boerderijtje aan een vaart, Inv. 6946, Idem, Gezicht op de Brasemermeer, Inv. 6947, Idem, Riviergezicht; Inv. 6948, J. H. Wijsmuller, Haven te Amsterdam; Cat. 1904 nr 408, Gesneden eikenhouten kist, 17de eeuw.

Van 9 April—9 Mei aan het *Stedelijk Van Abbe-Museum te Eindhoven*, tentoonstelling „A. C. Willinck": Inv. 9405*a*, A. C. Willinck, Zelfportret, 1939; uit bewaargeving van Jhr Mr C. J. A. de Ranitz te Utrecht: Idem, Arcadisch landschap, 1945.

Van 13—24 April aan de *Vereniging voor Beeldende Kunst „Arnhem"*, tentoonstelling „Karel van Gelre en zijn tijd": Hist. Cat. 1928 nr 358, Gevelsteen met geschilderd portret van de Hertog van Gelderland, zandsteen; nr 2538, Munt van vier braspenningen, vermoedelijk geslagen te Utrecht voor Karel van Gelre, zilver, 1511.

Van 26 April—11 Mei aan de *firma C. M. Knopper Tzn* te *Utrecht*, tentoonstelling „De Utrechtse Tuin" in het Jaarbeursgebouw: Hist. Cat. 1928 nr 3291, Grote tinnen vleesschaal.

Van 1—16 Mei aan het *Genootschap Kunstliefde te Utrecht*, tentoonstelling van portretten: Inv. 6832, J. Sluyters, Portret van Mevr. Dr H. van der Vuurst de Vries, 1925.

Gedurende de maanden Mei t/m October aan *de tentoonstelling „La Hollande en Fleurs" in het Chateau des Rohan te Straatsburg*, voorts te Reims, Orange, Aix-en-Provence en Dijon, daarna van 22 November-18 December aan *de tentoonstelling „Early Dutch Flower Paintings"* in de City Art Gallery te Manchester: Schilderijencat. 1933 nr 30, Abr. Bosschaert, Bloemenstilleven, 1635; nr 161, R. Savery, Bloemenstilleven, 1601; Inv. 7673, H. Schoock, Bloemen- en vruchtenfestoen, 17de eeuw.

Van 15—18 Juni aan *Paushuize te Utrecht* voor de ontvangst van Koningin Juliana en Prins Bernhard op 17 Juni: Hist. Cat. 1928 nr

10, N. Pieneman, Aanbieding van een adres aan Koning Willem III in de tuin van Paushuize, voorstudie, 1853; Inv. 7456, Mahoniehouten schildersezel.

Van 1 Juli—18 September aan het *Comité „Sonsbeek 1949" te Arnhem*, tentoonstelling „Europese Beeldhouwkunst": Inv. 6216, J. Mendes da Costa, Ziek aapje; Inv. 6221, Idem, Vogel op voetstuk; Inv. 6225, Idem, Liggende kameel; Inv. 6237, Idem, Twee kandelaars, grès cérame.

Van 7 Juli—31 Augustus aan de *Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst te Amsterdam*, medisch-historische tentoonstelling ter gelegenheid van haar 100-jarig bestaan: Hist. Cat. 1928 nr 3242, Utrechts meester, Interieur van het Catharijnegasthuis te Utrecht.

Van 10 Juli—30 October aan het *Rijksmuseum te Amsterdam*, tentoonstelling „Uit de Schatkamers der Middeleeuwen": Hist. Cat. 1928 nr 1554, Twee zuilen bestaande uit trachieten basementen en kapitelen en dekstukken van kalksteen, in Byzantijnse stijl, uit Triër of het Maasgebied, einde 12de eeuw.

Van 1 Augustus—31 October aan het *Nederlands Postmuseum te 's-Gravenhage*: Hist. Cat. 1928 nr 1729, Nieuwjaarsprent van de twee boden van Prins Willem I, gekleurde houtsnede, 1584.

Van 6 Augustus—12 October aan het *Gemeente-Museum te 's-Gravenhage*, tentoonstelling „Nederlands Aardewerk", uit het bruikleen van dit museum: Inv. 10138, Majolica bord met een schip in medaillon, begin 17de eeuw; Inv. 10142, Achthoekige tegel van blauw Delfts aardewerk met landschap in de stijl van F. Frijtom, einde 17de eeuw; Inv. 10143, Bord van blauw Delfts aardewerk met gekroonde cartouche, waarin de initialen I.S. en het jaar 1694.

Van 10—19 September aan de *gemeente Veenendaal*, tentoonstelling „Vierhonderd jaren Veenendaal": Schilderijencat. 1933 nr 123, D. van der Kellen, De St Geertruidakerk te Utrecht ingericht als noodverblijf in 1855.

Van 10 December 1949—14 Januari 1950 aan *J. W. van Beuningen te Zeist* ter vervanging van de door hem gedurende de Jan Mankes-tentoonstelling in bruikleen afgestane werken van de schilder: Inv. 9881, O. Mendlik, Zeegezicht bij maanlicht; Inv. 9882, Idem, Zeegezicht met rotsige kust; Inv. 10494, R. Hynckes, Rijnaak in een vaart; Inv. 10495, W. Schlobach, Zeegezicht, aquarel.

In bruikleen ontvangen voor tentoonstellingen en wederom teruggegeven werden:

Van 12 Mei—19 Juni voor de tentoonstelling „Beauty in Simplicity" (Schoonheid in Eenvoud):

Van de *firma Ascher te Londen*: Een collectie van 37 „Ascher Squares" en vier „Ascher Panels", tezamen met:

van de *Glasfabriek Leerdam*: Een collectie Leerdams glaswerk, ontwerp A. D. Copier, e.a.

Van 28 Augustus—25 September van de *Vereniging voor Oosterse Tapijtkunde te Amsterdam*: Een collectie „Oosterse Tapijten".

Van 10 December 1949—14 Januari 1950 voor de „Jubileumtentoonstelling Jan Mankes": Schilderijen en grafisch werk van de volgende inzenders: Mej. Ch. Lanooy te Amersfoort; Mevr. J. van den Bergh-van Dantzig, Mr A. le Cosquino de Bussy, Mr A. Q. Mees, Mr P. Otten, het Stedelijk Museum, Mr W. J. Vroom, alle te Amsterdam; Mevr. van der Leeuw te Bennekom; Ir A. Bloembergen, Mevr. F. W. N. van der Muelen, Mr A. Schwartz, alle te Bilthoven; Mej. N. Wolff te Bussum; het Stedelijk Van Abbe-Museum te Eindhoven; het Gemeente-Museum, Mevr. Gerdes, Mr C. R. C. Wijckerheld Bisdom, alle te 's-Gravenhage; Mevr. de Wed. Tammes te Groningen; Mevr. C. de Lavalette, A. Planteydt, Teylers Museum, alle te Haarlem; Mevr. P. de Jong-Mankes te Heerenveen; Ir J. Maas te Hengelo; Mej. C. C. Voûte te Hilversum; Dr G. Gerritsma te Holten; J. de Jong te Huizen; Mevr. A. van Beuningen-Eschauzier te Kerk-Avezaath; B. Mankes te Lage Vuursche; Mevr. N. Korff-Zernike te Laren;

Mevr. P. N. van Kampen-Zernike te Leiden; de heer en mevr. A. Waller-Pierson te Lunteren; Mevr. L. J. Schokking-Ribbius Peletier te Noordwijk; Mr J. R. Goddard, Mevr. Ds A. Mankes-Zernike, Mevr. L. Roeters van Lennep-Nolst Trenité, alle te Rotterdam; Mevr. van Lith te Rijssen; Mevr. G. W. van Bergen Walraven te Schiedam; Mevr. M. F. Overdiep-Ham te Soest; Mevr. de Wed. Prof. W. M. A. Q. Kouwer-Kluppel, Mevr. Th. van Ravesteyn-Baljon, E. C. J. Theissing, alle te Utrecht; E. J. Duintjer te Veendam; C. F. M. van Berkel en J. A. A. M. van Es te Wassenaar; Mevr. E. M. L. Kessler-Stoop te IJmuiden; J. W. van Beuningen en S. G. Eman te Zeist.

Bewaargeving.

In het afgelopen jaar werd het aantal bewaargevingen met één vermeerderd, terwijl die van Mr H. B. de Brueys Tack te Bilthoven bruikleen werd. Het aantal bewaargevingen bedraagt acht.

Bibliotheek.

De kunsthistorische handbibliotheek werd met de volgende aanwinsten verrijkt, afgezien van het gebruikelijk aantal overdrukken, jaarverslagen en catalogi van elders gehouden tentoonstellingen en veilingen.

Door schenking: William Chaffers, Marks and Monograms on Pottery and Porcelain, Londen 1878; Catalogus Nachlass des Johann Orth, Sammlung Schloss Valkenhayn, Berlijn 1912; Catalogus Galerie Steengracht, Parijs 1913; Catalogus Collectie Rudolf Peltzer, Amsterdam 1914; Catalogus Collectie Six, Amsterdam 1928; Catalogus Sammlung Dr Albert Figdor, 5 delen, Wenen 1930; Catalogus Sammlung H. te Berlijn, veiling Paul Cassirer, Berlijn, Luzern 1931; Malcolm C. Salaman, Old English Mezzotints, The Studio 1910; The Studio, Year Book of Decorative Art, 1911; Rudolf G. Binding, Das

schöne Gesicht von Frankfurt am Main, Frankfort 1929; Ernst Kühnel, Indische Miniaturen aus dem Besitz der Staatlichen Museen zu Berlin, Berlijn 1937; Otto Glaser, Die Niederländer in der Brandenburg-Preussischen Kulturarbeit, Berlijn 1939; Mr A. A. J. Rijksen, Glorieus Glas, Gouda 1949, van Dr F. H. Fentener van Vlissingen te Utrecht; Catalogus Mälningssamling, Stockholm 1941; Catalogus Paintings of the Northern Schools, idem 1942; Catalogus Foreign Painters, idem 1949; Verzameling catalogi: 1. Svensk Stil och Standard, 1933; 2. Vandringsutställning 1600-talet, 1933, Mälarkonst (Nederlandse schilders); 3. Dessins du XV. au XVIII. siècle, 1933; 4. Konst och Konsthandvärk, April-Mai 1940; 5. För Rembrandts Land, Januari 1945; 6. Vincent van Gogh, Mars—Juni 1946; Gidsen: 1. Gammal Svensk Keramik, 1938; 2. Department of Arts and Crafts, 1939; 3. The Castle of Gripsholm, 1947, van het Nationaal Museum te Stockholm; Unitas Studiosorum Rheno-Traiectina, Jaarboek 1949, Utrecht, van de Senaat van U.S.R.; N. V. Eindhovense Trijpfabrieken Schellens & Marto, 60 jaar Trijpindustrie in Nederland 1887—1947, van Dr A. Hulshof te Utrecht; Dr Mehdi Bahrami, Gurgan Faiences, Cairo 1949, van de schrijver; Emile Schaub-Koch, L'oeuvre d'Anna Hyatt-Huntington, Parijs 1949, van de schrijver; The Gallery of English Costume, a Brief View, published for the Art Committee of the Corporation of Manchester, 1949; Diverse jaarboeken, catalogi, gidsen en overdrukken betreffende Deense kunstnijverheid, ten geschenke ontvangen van overheidsinstanties en firma's te Kopenhagen en Aarhus in verband met de in 1950 te houden tentoonstelling „Moderne Deense Kunstnijverheid" in het Centraal Museum.

Door aankoop:

Nanne Ottema, Geschiedenis van de Uurwerkmakerskunst in Friesland, 1948; Kathleen Jongh, Questions Answered on Gems and Jewellery, 1948; R. W. Symonds, A History of English Clocks, 1947; Dr A. Wassenbergh, De portretkunst in Friesland in de 17de eeuw,

's-Gravenhage z.j. (1949); Dr G. T. van IJsselsteijn, Europees porcelein, 1949; E. Benezit, Dictionnaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs, Tômes I—II, 1948—1949; Mr J. W. Frederiks, De Meesters der plaquette-penningen, Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde, 1943; De volgende deeltjes van de Paletserie: A. M. Hammacher, Vincent van Gogh, Dr Max J. Friedländer, Memlinc, Amsterdam z.j.; Millia Davenport, The Book of Costume, 1948; Dr A. B. de Vries, Jan Vermeer van Delft, 2de druk 1948; Ralph Dutton, The English Interior 1500—1900, 1948; W. H. Gispen, Schoonheid van Industriële Producten, 1948; Elsa van Heusden, Bonte kleren en blanke kappen, 1948; Lijst van afkortingen, uitgave van de Nationale Vrouwenraad, Haarlem z.j. (1949); De volgende deeltjes van de Heemschut-Serie: J. G. N. Renaud, Oud Aardewerk, 1948, Ysbrand Kok, De Hollandse tegel, 1949; A. Wolff-Gerzon, Au Bonheur des Dames, uit het Nederlandse kledingbedrijf van de laatste honderd jaren, Amsterdam z.j. (1949); Theo van Reyn, Nederlandse Beeldhouwers van deze tijd, 1949; Kunstreisboek voor Nederland: Overijsel-Utrecht-Gelderland, 1949; Dr H. Enno van Gelder, Munthervorming tijdens de Republiek 1659—1694, 1949; Cruys Voorbergh, Erfenis van eeuwen, 1941; A. Mankes-Zernike en R. N. Roland Holst, Jan Mankes, 1923; A. Plasschaert en Just Havelaar, Jan Mankes, 1927; Hermine van Guldener, Het bloemstuk in de schilderkunst, 1949; Huldeboek Pater Dr Bonaventura Kruijtwagen O. F. M., 1949; World Biography, 1948; Mr J. W. C. van Campen, Aernout van Buchell, Notae Quotidianae, uitgave van het Historisch Genootschap te Utrecht, 1940; Dr G. B. Coremans, Van Meegeren's Faked Vermeers and De Hoochs, 1949; Prof. Dr Ir D. F. Slothouwer, De paleizen van Frederik Hendrik, 1945; Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie dl. III, 1949; Uit de serie: The Faber Monographs on Pottery and Porcelain: W. B. Honey, German Porcelain, 1947; Bernard Rackham, Medieval English Pottery, 1948; W. B. Honey, Wedgwood Ware, 1948; Arthur Lane, French Faïence, 1948; F. H.

Garner, English Delftware, 1948; W. B. Honey, European Ceramic Art, 1949; H. van Hall, Repertorium voor de Geschiedenis der Nederlandse Schilder- en Graveerkunst dl. II 1933—1946, 1949; A. W. J. Mulder, Het Kasteel Amerongen en zijn bewoners, 1949; F. Schmidt Degener, Het blijvende beeld der Hollandse kunst, 1949; Eugène Droulers, Dictionnaire des attributs, allégories, emblèmes et symboles, Turnhout z.j. (1949); Agenda (met afbeeldingen) van Museum Boymans, Rotterdam 1949; Dr D. Hannema, Meesterwerken uit de verzameling D. G. van Beuningen, 1949; Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek 1948—1949, 1949.

Abonnementen:
Oud-Holland; Phoenix; Kroniek voor Kunst en Kultuur; Historia; Ambacht; Maandblad voor beeldende kunsten; Bulletin van de Nederlandse Oudheidkundige Bond (waarin opgenomen het Nieuws-Bulletin van „De Museumdag"); Pallas, International Art and Archaeology News Bulletin; The Art Bulletin; College Art Journal; Zeitschrift für Kunstgeschichte; Museum; terwijl regelmatig werd ontvangen: Bulletin of the Museum of Fine Arts te Boston; Worcester Art Museum News Bulletin and Calendar; Historische Mededelingen van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie te 's-Gravenhage.

Bezoek.

Het aantal bezoekers van het museum en de tentoonstellingen bedroeg in 1949: 19.058 (v. j. 45.056), verdeeld als volgt:

Museum: 4.458 (v.j. 3.169) bezoekers van *f* 0,20; 977 (v.j. 679) van *f* 0,10; 6.249 (v.j. 5.600) kosteloos; 930 (v.j. 805) met schoolkaarten; 4 met jaarkaarten; 8 met jeugdverenigingskaarten (ingevoerd Mei 1949). Het aantal uitgereikte jaarkaarten bedroeg 1, jeugdverenigingskaarten 23, schoolkaarten 798; aan 2 werd een doorlopend toegangsbewijs verstrekt met vergunning tot tekenen en copiëren.

Tentoonstellingen:

Beauty in Simplicity: totaal aantal bezoekers 2.223, waarvan 595 van *f* 0,50, 1.109 van *f* 0,25, 321 van *f* 0,10, en 198 gratis.

Werken van leden van het Genootschap Kunstliefde: totaal aantal bezoekers 1.510, waarvan 933 van *f* 0,25, 359 van *f* 0,10 en 218 gratis.

Tentoonstelling van Oosterse tapijten: totaal aantal bezoekers 519, waarvan 509 van *f* 0,10 en 10 gratis.

Tentoonstelling van de Vereniging tot bescherming der grafische kunst „De Grafische": totaal aantal bezoekers 813, waarvan 424 van *f* 0,25, 62 van *f* 0,10 en 327 gratis.

Tentoonstelling van werken van Jan Mankes, tot 1 Januari 1950: totaal aantal bezoekers: 1.367, waarvan 490 van *f* 0,35, 596 van *f* 0,20, 44 van *f* 0,10 en 237 gratis.

Verkoop museumuitgaven.

Van de catalogus van het Historisch Museum werden verkocht 20 (v.j. 18); van de Wegwijzer door het Centraal Museum, uitgave 1939, 163 (v.j. 526), van de nieuwe uitgave 1949, 484; van de Gids en Catalogus „De Costuumverzameling in het Centraal Museum" 11 (v.j. 33); van het bijbehorend fotomapje 14 (v.j. 50); de catalogus van de tentoonstelling „Beauty in Simplicity" was gestencild en werd gratis verstrekt; van de catalogus der tentoonstelling Kunstliefde 458; van die van de Oosterse tapijten 200; van die van de Grafische 180; van die van „Jan Mankes", tot 1 Januari 1950, 398; van die der Romeinse tentoonstelling, 1948, 4; van Utrecht's Kunst in Opkomst en Bloei, 1948, 3; van die der Willibrord-tentoonstelling, 1939, 3.

Ten slotte werden verkocht: fotobriefkaarten 412 (v.j. 501); fotobriefkaarten van het Utrechtse schip 151 (v.j. 222); series fotobriefkaarten 15 (v.j. 33); fotobriefkaarten van de museumtuin 4 (v.j. 3); 217 (v.j. 247) foto's van *f* 1,50; 77 (v.j. 203) van *f* 1,—; 9 van *f* 0,75;

22 (v.j. 2) van *f* 0,50; 2 (v.j. 29) van *f* 0,35; terwijl op bestelling werden gemaakt 7 (v.j. 10) opnamen van *f* 5,—; 24 (v.j. 7) van *f* 4,—; 4 (v.j. 2) van *f* 2,50; zomede diverse foto's ter waarde van *f* 39,40 (v.j. *f* 73,—).

Utrecht, Mei 1950.

De Directrice van het Centraal Museum,

Jonkvrouwe Dr C. H. DE JONGE.